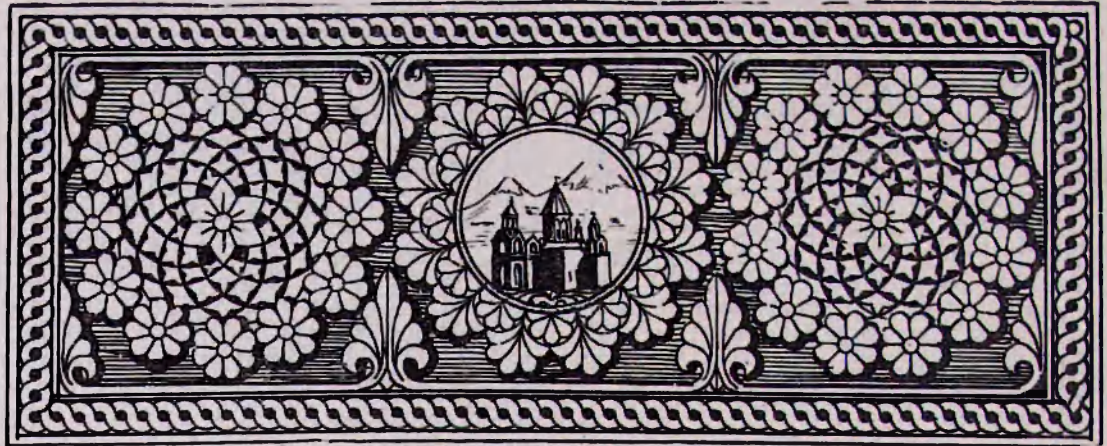

ՎԵՀԱՓԱՌԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ՌԵՎԵՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՎԻԵՆՆԱ

ԽՈՒՆՈՒՄ

ՎԵՀԱՓԱՌԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ գոհունակությամբ ընդունելով Վիեննայի Հայոց եկեղեցու վարչության հրավերը, որոշեց կրկին՝ անգամ այցելել Վիեննա՝ անձամբ տանելու Ավստրիայի հյուրընկալ հողի վրա ապրող իր հոգևոր զավակներին, Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի կենտրոն օրհնությունը՝ համայնքի նոր եկեղեցու կառուցման երջանիկ առիթով։

Հուլիսի 20-ին, չորեքշաբթի.— Մայր Աթոռից մեկնելուց առաջ, Վեհափառ Հայրապետը առավոտյան առաջնորդվում է Մայր Տաճար՝ աղոթելու բարեհաջող ուղևորության համար։ Լուսարարապետ գերաշնորհ Տ. Հայկազուն արքեպիսկոպոսը, բարի ճանապարհ է մաղթում նորին Ս. Օծոթյան՝ հանուն միարանություն։

Նորին Ս. Օծոթյանը բարի ճանապարհ մաղթելու համար օղանալական են եկել Մայր Աթոռի միաբանությունը, Գերագույն Հոգևոր Խորհրդի անդամները, մայրավանքի պաշտոնեությունը, Արարատյան թեմի թեմական, եկեղեցական խորհուրդների անդամները, քահանայից դասը՝ փոխտնորդի ղեկավարությամբ։

Վեհափառ Հայրապետին ճանապարհում է նաև Հայկական ՍՍՀ Մինիստրների սովետին աորնթեր հայ եկեղեցու գործերի խորհրդի նախագահ Կ. Դավթյանը։

Ժամը 9-ին ինքնաթիռը, բարեմաղթությունների ներքո, անջատվում է հայրենի հողից ու բարձրանում եթեր՝ ուղղություն վերցնելով դեպի Մոսկվա։

Սույն ուղևորության ժամանակ, որպես զավադանակիր, Վեհափառ Հայրապետին ուղեկցում է Հոգևոր Զեմարանի տեսուչ հոգեշնորհ Տ. Ներսես ծ. վրդ. Պողոպալյանը։

Առավոտյան ժամը 12-ին Վեհափառ Հայրապետը ժամանում է Մոսկվա։ Վնուկովոյի օդակայանում Վեհափառ Հայրապետին դիմավորում են Ռուսաստանի Հայոց առաջնորդ և Մոսկվայի հոգևոր հովիվ գերաշնորհ Տ. Պարզե եպսկ. Գևորգյանը, եկեղեցական խորհրդի անդամները և այլ անձինք։

Հայոց Հայրապետին դիմավորում է նաև ՍՍՀՄ Մինիստրների սովետին աորնթեր կրոնական գործերի խորհրդի նախագահի տեղակալ Պ. Մակարցևը։

ՎԵՀԱՓԱՌԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ՎԻԵՆՆԱՅՈՒՄ

Հուլիսի 23-ին, շաբաթ.— Առավոտյան ժամը 9.30-ին Մոսկվայի Շերեմետևոյի միջազգային Ղառնավականում, Վեհափառ Հայրապետին դեղի Վիեննա ճանապարհում են գերաշնորհ Տ. Պարզե եպիսկոպոսը, Մոսկվայի Հայոց եկեղեցու հոգևորականություն և եկեղեցական խորհրդի անդամները։

Հայոց Հայրապետին ճանապարհում է նաև ՍՍՀՄ Մինիստրների սովետին աորնթեր կրոնական գործերի խորհրդի նախագահի տեղակալ Պ. Մակարցևը։

Ինքնաթիռը երեք ժամվա ապահով և համդիստ թռիչքից հետո, իջնում է Վիեննա։

Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետի ժամանումը Վիեննա սրտապին ոգջունում

են հոգևոր հովիվ հոգեշնորհ Տ. Սևադույ ծ. վրդ. Գրիգորյանը, եկեղեցու վարչության անդամները, նախագահ Սարգիս Կարապետյանի ղեկավարությամբ, և ամբողջ հայ համայնքը՝ որդիական երախտագետ դժգոհություններով:

Հայոց Վեհափառ Հայրապետի ժամանումը ողջունում են նաև Վիեննայի Մխիթարյան Միաբանության անդամները՝ ի գլուխ ունենալով արքահայր գերապայծառ Մուսպիոն վրդ. Հապովյանը:

Վեհափառ Հայրապետը առաջնորդվում է Վիեննայի «Իմպերիալ» պանդոկով:

Երեկոյան ժամը 7-ին Վարչությունը, ի պատիվ Վեհափառ Հայրապետի, կազմակերպում է ընդունելություն, որն անցնում է ջերմ, հայրենասիրական մթնոլորտում:

Ընդունելության ժամանակ Տ. Մեսրոպ ծ. վրդ. Գրիգորյանը, հանուն Վրեննայի հայ գաղութի, ողջունում է Վեհափառ Հայրապետի շնորհաբեր այցելությունը հետևյալ ուղերձով:

«Ամենայն Հայոց Հայրապետին՝ Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Վաղդեն Ա. Շնորհադարձ և Սրբազնադույն Կաթողիկոսի Վիեննա բարեբաստիկ այցելության առնչությամբ, եթե ըսենք, որ «մեծ ուրախություն է մեզ համար»՝ հավանորեն տվար լինի մեր բացատրությունը. եթե ըսենք «մեծ մխիթարություն է», թերևս աղոտ ըլլա մեր միտքը. եթե ըսենք «մեծ պատիվ է»՝ գուցե սովորական նկատվի մեր խոսքը: Այլ եթե հայտնենք, որ նորին Սրբության բարձր ներկայությունը մեծ ուրախություն, մխիթարություն և պատիվ կբերե Վիեննահայ գաղութիս, թերևս մոտավոր կերպով դրսևորած կրկանք մեր հոգեկան ապրումները:

Երկրորդ անգամն է, որ Ամենայն Հայոց մեծ Հովվապետը այցի կու գա իր մեկ փոքրիկ հոտին՝ Ավստրիո հայության: Ինչպես նախորդ՝ 1961 թ. ամառը, վստահորեն այս առթիվ ևս մեծ Հովվապետը այնպիսի նոր խանդավառություն, հայրենասիրություն, եկեղեցասիրություն և դրական տրամադրություն պիտի ներշնչե իր պանդուխտ դավալաց, որ մենք երկար ատեն մեր սրտերուն մեջ պիտի կրենք ջերմությունը այդ կենսաբեր շունչին:

Հայ եկեղեցվո պատմության իմ ձեռնարկին մեջ (Բեյրութ, 1957 թ.) 1441 թվականին Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին փոխադրության հետևող ժամանակները կոչած եմ «Վերակենդանության շրջան», և Վաղդեն Վեհափառ կաթողիկոսի համար արձանագրած, թե՛ նա պիտի հանդիսանա նոր վերածնունդի մը կերտիչը: Ուրախալի է հաստատեն՝ որ այդ նախատեսությունը իրականացման

ճամփուն վրա է՝ ի փառս և ի պայծառություն հայ եկեղեցվո ու ժողովրդյան: Արդարև, շուրջ տասը տարիներու կարճ ընթացքին, Վեհափառ Տեղապետը կազմակերպեց Հոգևոր Հեղինակներ, նորոգեց Մայրավանքն ու այլ եկեղեցիներ, վերակառուցեց և շրջապատեց դարձող Վեհարանը, հաստատեց տպարան, բովանդակալից դարձուց «Էջմիածին» ամսագիրը, արտասահմանի հայության սիրելի վերակապեց Սուրբ Էջմիածին և հայրենիքի հետ, և հայ եկեղեցվո վարկը առավել ևս բարձրացուց սատար շրջանակներու մեջ: Սրտագին ու ջերմորեն կշնորհավորենք նորին Սրբության հաջողությունները, և մեր բաժակները բարձրացնելով՝ իրեն կմաղթենք արևադարձային և գործող բեղմնավորություն:

Վիեննահայ եկեղեցական վարչության նախագահ Ս. Կարապետյանը Վեհափառ Հայրապետի ներկայությունը ողջունում է հետևյալ ուղերձով:

«Վեհափառ Տեղապետ, անհուն և անսահման է մեր դադուքին մեջ տիրող հրճված շաբաթ մը ի վեր, երբ ան իմացավ, թե Ձեր Ս. Օծությունը ընդունած է գաղութիս հրավերը, որով երկրորդ անգամ ըլլալով բախտավոր առիթը կու տաք մեզի Ձեր Հայրապետական օրհնություններուն արժանանալու:

Վեհափառ Տեղապետ, թեև հոգեպես շատ ընկրճված եմ, բայց բախտավոր կղզամ ինքզինքս, բարձր պաշտոնը ստանձնելու, մեր եկեղեցական վարչության և բոլոր գաղութին անունով Ձեզի բարի գալուստ մաղթելու և խոր երախտագիտությամբ մեր շնորհակալությունները հայտնելու Ձեր շնորհաբեր այցելության համար:

Գեղեցիկ դուզադիպություն մըն է. հինգ տարիներ առաջ, ճիշտ հուլիսի այս օրերուն, և այս հարկին տակ, երբ մեզ տխրեցնող հրաժեշտի և բաժանումի ժամերը կմոտենալին, այսօր նույն հարկին տակ հավաքվեցանք, Ն. Ս. Օծությանդ բարի դալուստը ողջունելու, ավելի ևս երջանիկ, հոգվով և սրտով ավելի պնդորեն կապված Ս. Էջմիածնա Մայր Աթոռին և մեր հարգանքը բերելու անոր արժանավոր գահակալին:

Այս հինգ տարիները անգործ և անտարբեր չանցան մեր գաղութային կյանքին մեջ: Մեր ամենուն սիրտերուն մեջ միշտ թարմ և վառ մնացին Ձեր առաջին շնորհաբեր այցելության անմոռանալի օրերուն տպավորությունները: Ձեր հոգեշունչ խոսքերը, Ձեր խրատները պատգամներու նման տպավորվեցան մեր միտքերուն մեջ: Դեռ մեր ականջներուն մեջն են նորին Վեհափառությանդ այն իմաստալից խոսքերը՝ եկեղեցիի մը կարիքին նկատմամբ: Երբ Դուք մեր համեստ

մատուցող տեսաք, թելադրեցիք և կրկնապես շեշտեցիք հայկական եկեղեցիի մը կարևորությունը Վիեննայի համար: Եկեղեցիի մը կառուցումը, անկասկած, շատ դժվար դործ է, բայց անկարելի չէ:

Այս կարգի ծրագիրներ հաճախ խոսակցության առարկա եղած էին մեր գաղութին մեջ, բայց մնացած էին միշտ երազներ:

Ստիպան, Վեհափառ Տե՛ր, այն հույսը, այն ոգեորությունը, որ Դուք ներարծարծեցիք մեր մեջ, բարեբեր հողի վրա ինկան:

Մենք հավաքվեցանք և լուրջ աշխատանք կատարեցինք այս նվիրական գործին համար: Հուսահատության վայրկյաններ ալ շատ անգամներ ունեցանք, բայց չղադրեցանք երբեք դիմադրելու ամենուն, հետեւելով հավատարմորեն Ձեր թելադրություններուն: Համոզված էինք, թե ուր համերաշխություն, միություն և լուրջ աշխատանք կա, հոն պետք է ժպտի նաև բախտը: Եվ ան ժպտեցավ մեզի մասնավորապես և ճիշտ ժամանակին:

1964 թ. հունիս կիրակին մեր գաղութին պատմության ամենանշանակալի օրը կըլար, որովհետև այդ օրը հանդիսավոր արարողությամբ հիմնաքարը կղեկնեցին Ս. Հովհաննիսյան եկեղեցիով:

Արդեն երկու ամիսեն ի վեր սկսած են աշխատանքները եկեղեցիի շինության, և կհուսանք Ն. Ս. Օծուկյանի հովանիին տակ, մինչև տարվույն վերջը կանգուն տեսնել Ս. Հովհաննիսյան եկեղեցին իր հայկական կաթողիկոսով:

Կողբանք սրտանց մեր վեհանձն բարերարուհի տիկին Դրիգի մահը: Կողբանք նաև մեր բարերարներին Մկրտիչ Քսկանյանի մահը:

Իբրև լավ հայեր միշտ կապված պիտի մնանք Մ. Աթոռ Ս. Էջմիածնին, անոր աշխատավոր գահակալին և մեր Մայր Հայրենիքին, Տիրոջմե հայցելով ձեզ համար՝ առողջություն և արեւատություն, պայծառություն հայ եկեղեցվո համար և բարօրություն Հայրենյաց համար:

Ընդունելությունը վերջանում է Վեհափառ Հայրապետի օրհնությամբ և աղոթքով:

Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻ ԵՎ ՔԱՐՈՋ ՎԻԵՆՆԱՅԻ ՀԱՅՈՑ Ս ԱՍՏՎԱԾԱԾԻՆ ՄԱՏՐԱՆ ՄԵՋ

Հուլիսի 24-ին, կիրակի.— Առավոտյան ժամը 10-ին Վեհափառ Հայրապետը առաջնորդվում է Վիեննայի հայոց Ս. Աստվածածին եկեղեցին, ուր մուտք է գործում «Հրաշափառ»-ով: Եկեղեցում հավաքված Վիեննայի հայկական ողջ համայնքը, սրտագին ուրախությամբ է ընդունում իր սիրելի հովվապետին: Այսօր նրանց համար ուխտի,

հոգևոր մխիթարության, աղոթքի և աղագայի հպարտությունն օր է: Ս. պատարագին ներկան են նաև Հ. Կղևմես և Հ. Գաբրիել Մխիթարյան հայրերը:

Օրվա հանդիսավոր Ս. պատարագը մատուցում է հոգ. Տ. Ներսես Ժ. վրդ. Պողոսյանը: «Հայր մեք»-ից առաջ քարոզում է Վեհափառ Հայրապետը և իր այցելության շնորհաբեր առթիվ, հայրական ողջույն և հայրապետական օրհնություն է տալիս թվով փոքր, բայց սրտով ու հավատքով մեծ՝ Վիեննայի հայ համայնքին: Հայոց հայրապետը իր քարոզ-պատգամով կոչ է անում՝ համախմբվել մեր Ս. եկեղեցու շուրջ, Մայր Աթոռի շուրջ, ապրել հայության ձգտումներով, երազներով, որպես եկեղեցի և ժողովուրդ:

Նորին Ս. Օծուկյանը իր քարոզի վերջում թելադրում է՝ միշտ այսպես համախմբված լինել հոգևոր հովիի և վարչության շուրջ, որոնք համայնքի մեջ օգտակար, շինարար աշխատանք են տանում: Վեհափառ Հայրապետը հատկապես այս առթիվ անգրագառնում է Վիեննայում հայկական նոր եկեղեցու շինության ձեռնարկին, իր դնահատանքի և քաջալերանքի ջերմ խոսքն ու բարեմաղթություններն ուղղելով Վիեննայի հայոց հոգևոր հովիվ Տ. Մեսրոպ վրդ. Գրիգորյանին, եկեղեցու վարչության ատենապետ Սարգիս Կարապետյանին, որն վարչության իր գործակից ընկերներով ձեռք ձեռքի տված, բազում դժվարություններ հաղթահարած, նվիրումով և հավատքով, աշխատում են կյանքի վերածել Վիեննայի հայկական համայնքը՝ եկեղեցական մի նոր շենքով օժտելու աստվածահաճո գործը:

Այնուհետև՝ Վեհափառ Հայրապետը, ի նշան օրհնության, հոգ. Տ. Մեսրոպ Ժ. վարդապետին է հանձնում Ս. Էջմիածնից բերված և հայկական ոճով քանդակված մի խաչքար, այն հետագայում նորակառույց եկեղեցում դնեցնելու համար:

Ս. պատարագի ավարտին ժողովուրդը մոտենում է և համբուրում Ս. Աջը Հայոց Հայրապետին, որն աջահամբույրի ընթացքում Ս. Էջմիածնից բերված խաչիկներ է բաժանում բոլոր ներկաներին, որոնք երկյուղած ջերմ հանդուրժմամբ ու ծնրադիր՝ ստանում են դրանք մասունքի նման:

Կեսօրին, Վեհափառ Հայրապետի պատվին, գաղութի անունից, ճաշկերույթ է տրվում Շտրաուսի անվան այգու ճաշարանում:

Երեկոյան ժամը 9-ին Վեհափառ Հայրապետի պատվին կազմակերպվում է ընդունելություն, որն անցնում է հայկական, սրտագին մթնոլորտում: Ընդունելության

ներկա է լինում նաև Վիեննայի Մխիթարյան Միաբանության ընդհանուր արրահայր Հ. Սրապիտոն վրդ. Հապոդյանը, միաբանության շորս վարդապետներով:

Ընդունելության ժամանակ խոսք է առնում Վեհափառ Հայրապետը և բարի լուրեր է հաղորդում ներկաներին՝ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի հոգևոր, եկեղեցական, շինարարական գործունեության և Մայր Հայրենիքի մշակութային կյանքի մասին, խորապես խանդավառելով բոլորին՝ հայրենասիրական իրավ զգացմունքներով և ազդային հպարտությամբ:

ՎԵՀԱՓԱՐ ՀԱՅՐԱՊԵՏՐ ԵՎ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒՄ Է ՎԻԵՆՆԱԶԱՅ ԽԻՆՎԵՑԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹՅԱՆ ՆԻՍՏԻՆ

Հուլիսի 25-ին, Երևույաբրի.— Վեհափառ Հայրապետը այսօր առավոտյան ժամերին, հյուրանոցի իր հյուրկարածում, բարեհաճում է ընդունել այլ երկրներից ժամանած մի շարք ազգայինների այցելությունը, որոնք լսել էին Նրա Վիեննայում գտնվելու մասին և եկել էին ողջունելու Հայոց Հայրապետին և իրենց որդիական հարգանքը մատուցելու: Երեկոյան, Վեհափառ Հայրապետի նախագահությամբ, ժամը 8-ին, դամարվում է Վիեննայի հայոց եկեղեցական վարչության նիստը, որ քննության են առնում Վիեննայում հայկական նոր եկեղեցու շինության հետ կապված հարցեր:

Խորհրդակցությանը մասնակցում են Վիեննահայ եկեղեցական վարչության անդամները՝

Տ. Մեսրոպ Ժ. վրդ. Գրիգորյան—հոգևոր հովիվ, Սարգիս Կարապետյան—ատենուպետ, Նուբար Վարեյան—փոխ-ատենապետ, Հակոբ Թարյան—ա. ատենադպիր, Լևոն Սահալյան—բ. ատենադպիր, Սիմոն Արման—ղանձապահ, Արամ Ութուչյան—ղանձապահ, Բյուղանդ Ասլանյան—խորհրդական, Արշավիր Գավալճյան—խորհրդական, Դր. Երվանդ Զաղեյան—հաշվեքննիչ, Դր. Մանֆրեդ Վարդյան—հաշվեքննիչ:

Ժողովում տեղի է ունենում մտքերի աշխույժ փոխանակություն, որին մասնակցում են բոլոր ժողովականները: Այնուհետև՝ նոր եկեղեցու շինության հետ կապված հարցերը լուծվում են բարեհաջող կերպով, խանդավառ մթնոլորտում:

Ժողովում խոսք է առնում նաև Վեհափառ Հայրապետը, և ընդառաջելով նախապես իրեն եղած խնդրանքին, այս առթիվ հանդիսավոր կերպով հաստատում է Վիեննայի նոր եկեղեցու շինության համար 14000 անգլիական ֆունդ ստերլինգ տրամադրելու Իր խոստումը: Լոնդոնում վախճանված Մ.

Աթոռի բարերարուհի, հանգուցյալ տիկին Ռոզ Հովսիսիմ Միքի կտակից: Այդ կտակը, ինչպես հայտնի է, ամբողջապես կտակվել է Ս. Էջմիածնի օգտին, Մ. Տաճարի բուրեղագրության համար:

Վիեննահայ եկեղեցական վարչությունը անսահման երախտագիտությամբ է արձանագրում հայրապետական այս պարգևը: Նիստը փակվում է Վեհափառ Հայրապետի աղոթքով:

Հուլիսի 26-ին, Երևույաբրի.— Առավոտյան ժամերին Վեհափառ Հայրապետը բարեհաճում է ընդունել մի շարք այցելություններ՝ Վիեննայի հայոց առաջնորդարանում:

Կեսօրին, Վիեննահայ եկեղեցական վարչության նախագահ Սարգիս Կարապետյանը, Ստամբուլից հյուրաբար ժամանած տեր և տիկին Պահարյանները՝ նրա հարապատեններ՝ Վիեննայի նորակառույց Դոնաուստուն աշտարակի ճաշասրահում, ի պատիվ Վեհափառ Հայրապետի, ընդունելություն են կազմակերպում, որն անցնում է ընտանեկան, մանրմիկ մթնոլորտում:

Ճաշի ժամանակ Վեհափառ Հայրապետը հուզվում է ողբկոչում Սարգիս Կարապետյանի նորոգ հանգուցյալ կողակից տիկին Աննա Կարապետյանի բարի հիշատակը և «Հողուց» արտասանելով մխիթարում՝ հանգուցյալի հարապատեններին:

ՎԵՀԱՓԱՐ ՀԱՅՐԱՊԵՏՐ ՎԻԵՆՆԱՅԻ ՄԽԻԹԱՐԻ ՀԱՅՐՆԻՐԻ ՎԱՆՔՈՒՄ

Հուլիսի 26-ին, Երևույաբրի.— Երեկոյան ժամը 4-ին Վեհափառ Հայրապետը իր շքախմբով այցելում է Վիեննայի Մխիթարյան հայրերի վանքը:

Հայոց Հայրապետին վանքի մեծ դարբասի առաջ ջերմորեն դիմավորում է արքահայր գերապաշած Սրապ. Հապոդյանը՝ շրջապատված միաբանության անդամներով: Վանքի եկեղեցում Վեհափառ Հայրապետը աղոթելուց հետո, առաջնորդվում է արքայաբան, ուր նրան ողջունում է սրտագինս Մխիթարյան հայրերի հարդարժտն Մեծավորը:

Հանդիպմանը ներկա էին նաև Հոռմից հյուրաբար եկած Լևոնյան վարժարանի տեսուչ Հ. Տ. Ներսես Ժ. վրդ. Սեթյանը՝ մի իսկ մե աշակերտներով, որոնք ի պատիվ Հայոց Հայրապետի հայկական երգեր են երգում, մեծ հուզում պատճառելով նորին Ս. Օծություն:

Ընդհանուր խանդավառության և ջերմ մթնոլորտում խոսք է առնում Հայոց Հայրապետը՝ իր զոհունակությունն ու շնորհակալությունն հայտնելով սրտագինս ընդունելության համար շնորհելով, որ այս երկրորդ անգամ է, որ բազմապատկանում են նորին:

Հայոց Վեհափառ Հայրապետը և նախագահ Ֆրանց Խոմաս, (Վիեննա, հունիս 27)

է՝ գործում աղոթքի և աշխատանքի այս հարկը, ապա իր հայրապետական խոսքը ուղղում է հատկապես Մխիթարյան հայրերի երիտասարդ սերնդին, և Հեռույան վարժարանի ուսանողության, հորդորելով, որ նրանք բոլորը, իրենց կրոնական ուխտի վրա հաստատ ու ամուր մնան, և նվիրվեն ամենայն լավատեսությամբ, հոգևոր առաքելության, համոզված լինելով, որ մեր օրերին և հետագային մարդիկ և հավաքականություններ միշտ ծարավը պիտի ունենան Աստուծո խոսքին, և իրենց հոգու մխիթարությունը պիտի հայցեն Քրիստոսի եկեղեցուց։ Այնուհետև Վեհափառ Հայրապետը ավելացնում է, թե հայ հոգևոր մշակը, ո՛ւր էլ որ լինի, ի՛նչ պայմաններում էլ գործի, իր նվիրական առաքելությունը պետք է համարի նաև անաղարտ և կենդանի պահպանումը հայ ժողովրդի հայկական հոգուն ու նկարագրին մեր մեծասքանչ հայոց լեզվին, հայ արժեքների և հայրենիքի վերածննդյան կենսարար շնչին, սփյուռքի հայության բոլոր տարածքների վրա։

Հայոց Հայրապետի կրոնաբույր և հայրենաշունչ խոսքը խորապես տպավորվում են ուսանողության սրտի և մտքի վրա։

Հանդիսության վերջավորության՝ Վեհափառ Հայրապետը աջահամբույրով խաչիկ-

ներ է բաժանում ուսանողներին և նկարվում Մխիթարյան հայրերի, դասախոսական կազմի և ներկա ուսանողության հետ։

ԱՅՑՅԵԼՈՒԹՅՈՒՆ ԱՎԱՏՐԻԱՅԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ ՆՈՐԻՆ ՎՍԵՄՈՒԹՅՈՒՆ ՖՐԱՆՑ ԵՈՆԱՍԻՆ

Հուլիսի 27-ին, չորեքշաբթի.— Առավոտյան ժամը 10-ին Վեհափառ Հայրապետը Վիեննայում, նախագահական պալատում, պաշտոնական այցելություն է տալիս Ավստրիայի հանրապետության նախագահ Ֆրանց Եոնասին։

Նորին Ս. Օծությանը ընկերակցում են Վիեննայի հայոց հոգևոր հովիվ հոգ. Տ. Մեսրոպ ծ. վրդ. Գրիգորյանը, հոգ. Տ. Ներսես ծ. վրդ. Պողոսյանը, Վիեննահայ եկեղեցական վարչության նախագահ Ս. Կարապետյանը և էդուարդ Փափաղյանը՝ որպես թարգման։

Հայոց Հայրապետի և հանրապետության նախագահի միջև տեղի է ունենում ջերմ զրույց՝ սրտագին մթնոլորտում։ Փոխանակվում են ողջունի խոսքեր։ Ավստրիայի հանրապետության մեծարգո նախագահը զրույցի ընթացքում գնահատանքի խոսքեր է ուղղում հայ եկեղեցու և ավստրիահայ գաղութի մասին, գովելով հայ ժողովրդի ձեռներեցու-

թյուն ոգին, աշխատասիրությունը, ավստրիական հայրենիքի հանգեպ նրանց նվիրվածությունը:

Վեհափառ Հայրապետը իր պատասխան ճառում դովքն է անում ավստրիական սքանչելի ու գեղածիծաղ հայրենիքին, նրա պատմական հուշարձաններին ու տաղանդավոր ժողովրդին, որոնք մարդկությանը տվել են մեծ արվեստագետներ՝ հատկապես երաժշտության ասպարեզում, որոնք մնայուն արժեքներ են հանդիսանում համայն մարդկության համար:

Հայոց Հայրապետը շնորհակալություն հայտնելով ջերմ ընդունելության համար, իր խոսքն ավարտում է սրտագին բարեմաղթությամբ և օրհնությամբ, որպեսզի ավստրիացի ազնիվ ժողովուրդն ու նրա հայրենիքը ասպրեն միշտ խաղաղության ու բարօրության մեջ:

Հրաժեշտի պահին Վեհափառ Հայրապետը, որպես հուշ իր այցելության, մեծարգո նախագահին նվիրում է էջմիածնի Մայր Տաճարի արծաթյա ավսե-նկարը, հայկական ոսկերչական արվեստի քանդակներով զարդարված:

Հուլիսի 27-ին, չորեքշաբթի.— Առավոտյան ժամը 12-ին Վեհափառ Հայրապետը, ընկերակցությամբ հոգ. Տ. Ներսես Ժ. վրդ. Պողադադրյանի, այցելում է Վիեննայում սովետական մեծահարգ դեսպան Ի. Բուշմանովին:

Վեհափառ Հայրապետի և Սովետական Միության բարձրապատիվ դեսպանի միջև տեղի է ունենում ջերմ ու սրտագին դրույց:

ՏԵՍԱԱՅՑՈՒԹՅՈՒՆ ՎԻԵՆՆԱՅՈՒՄ՝ ՍԻ ԽՈՒՄԲ ՄԱՆՈՒՔ ԱԶԳԱՅԻՆՆԵՐԻ ԼԵՏ

Վեհափառ Հայրապետը իր առաքելությունը Վիեննայում ավարտած լինելով, պատրաստվում էր մեկնել մի քանի օրից, դեպի Զխոսելուտիկա՝ Կարլովի Վարի, առողջաբանում հանգստանալու և որոշ բուժում ընդունելու համար:

Վեհափառ Հայրապետի Վիեննա գտնված օրերին, հետզհետե այստեղ էին ժամանում՝ Եվրոպայում իրենց արձակուրդը անցկացնող րադամթիվ ազգայիններ, ինչպիսիք էին՝ Հյուսիսային Ամերիկայից Հ. Բ. Ը. Միության նախագահ մեծահարգ Ալեքս Մանուկյանը իր հարգելի տիկնոջ հետ, Կալիֆոռնիայից, Լոս-Անջելոսի Հայոց Եկեղեցու վարչության ատենապետ Փան Քյուրջյանը, Լոնդոնից՝ Ս. Սարգիս եկեղեցու խնամակալության և Աբդարյան ֆոնդի ատենապետ Սարգիս Քյուրջյանը իր հարգելի տիկնոջ հետ, նույնպես Լոնդոնից՝ Ազգային Եկեղեցական վարչության անդամ Զ. Մկրյանը՝ Լիբանանից՝ հա-

սարակական գործիչ տիար Բաբունակ Թովմասյանը իր հարգելի տիկնոջ հետ, նույնպես Լիբանանից՝ ազգային բարեբար տիար Նրվանդ Դեմիրեյանը, և այլ ազգայիններ, որոնք եկել էին ոգջունելու Հայոց Հայրապետին և խորհրդակցելու նրա հետ՝ հայ եկեղեցին ներկայիս հուլոդ մի շարք հրատապ հարցերի շուրջ:

Այս առթիվ Վեհափառ Հայրապետը հարմար գտավ իր մոտ հրավիրելու Երուսաղեմի Հայոց պատրիարք Ամենապատիվ Տ. Նղիշ Մրբազան Պատրիարքին, որն սիրով ընդունելով հայրապետական հրավերը, փութաց Ավստրիա ժամանել հուլիսի 29-ին, ուրբաթ օր՝ ընկերակցությամբ Երուսաղեմի հայոց պատրիարքարանի դիվանապետ Գևր. Տ. Շառն Եպս. Ամենյանի:

ՎԵՀԱՓԱՌ ՀԱՅՐԱՊԵՏԸ ԶԱՅՐՈՒՐԿՈՒՄ

Վիեննայի Հայոց Եկեղեցու Վարչությունը ծրագրել էր Վեհափառ Հայրապետին մի քանի օրով հյուրասիրել Զալցբուրգ քաղաքում: Նորին Ս. Օծությունը գոհունակությամբ է ընդունում այդ հրավերը, և հուլիսի 28-ին, հինգշաբթի, իր շքախմբով և վերահիշյալ ազգայինների ընկերակցությամբ, մեկնում է Ավստրիայի այդ դեղեցիկ քաղաքը, մի քանի օր հանգստանալու համար:

Վեհափառ Հայրապետը հյուրասիրվում է Հոթել Վինկելում:

Հուլիսի 29-ին, ուրբաթ.— Ժամանում է նաև Տ. Նղիշ պատրիարքը՝ Շտհե Կլիսկոպոսի հետ:

Զալցբուրգում գտնված օրերին Վեհափառ Հայրապետը իր շքախմբով ներկա եղավ «Մոցարտում» դահլիճում կամերային երաժշտության համերգին և «Ֆեստալիհաուզ» դահլիճում Բեռլինի սիմֆոնիկ նվագախմբի մեծ համերգին:

Ոգոստոսի 3-ին, չորեքշաբթի.— Վեհափառ Հայրապետը իր շքախմբով, պաշտոնական այցելություն է տալիս Զալցբուրգի քաղաքապետ դոկտ. Լեխներին: Ընդունելության ներկա են լինում նաև տեղի համալսարանի ուսուցիչ, հոգևորականության բարձրաստիճանի ներկայացուցիչներ, աստվածաբանության դասախոսներ: Սույն այցելությանը Վեհափառ Հայրապետին ուղեկցում են նաև Ալեքս Մանուկյանը և Զալցբուրգ բնակվող Գ. Գյուլենյանը:

Նույն օրը, հետ միջօրեի, ժամը 2-ին, Վեհափառ Հայրապետը մասնավոր հրավերով այցելում է Զալցբուրգի շրջակայքում, Շարֆլինգում բնակվող Իրիգոր Դյուրենյանի վիլլան՝ օրհնելով նրա սեղանի աղն ու հացը:

ՎԵՀԱՓԱՌԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԸ ՀՐԱԺԵՇՏ Է ԱՌՆՈՒՄ ՎԻՆՆԱՅԻՑ

Օգոստոսի 3-ին, չորեքշաբթի.— Վեհափառ Հայրապետը Զալցբուրգից վերադառնում է Վիեննա՝ իր շքախմբի հետ:

Մինչև Վիեննայից իր մեկնումը, Ն. Ս. Օժոթյունը զբաղվում է գաղութի ազգային-եկեղեցական գործերով և բարեհաճում է ընդունել մի շարք այցելություններ: Այդ թվում Ներսես Զորայի, որն իր անձնական ինքնաշարժով դրել էր Վեհափառ Հայրապետի տրամադրության տակ և Վիեննայի հայ համայնքի նախկին ատենապետ Արմենակ Վարդյանի իր ազնիվ տիկնոջ հետ:

Օգոստոսի 7-ին, կիրակի.— Վեհափառ Հայրապետը Վիեննայից մեկնում է Պրագա՝ ընկերակցությամբ Տ. Ներսես Ժ. վարդապետի և Վիեննահայ եկեղեցական վարչության ատենապետ Ս. Կարապետյանի:

Հայոց Հայրապետին Վիեննայի երկաթուղային կայարանում ճանապարհում են Տ. Մեսրոպ Ժ. վրդ. Գրիգորյանը և Եկեղեցական վարչության անդամներ, ծափերի ու բորբեմաղթությունների ներքո:

ՎԵՀԱՓԱՌԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԸ ՊՐԱԴԱՅՈՒՄ

Օգոստոսի 7-ին, կիրակի.— Առավոտյան ժամը 12-ին Վեհափառ Հայրապետը ժամանում է Պրագա:

Հայոց Հայրապետին դիմավորում են Զեխտսլովակիայի կրոնական գործերի ներկայացուցիչը, օրթոդոքս եկեղեցու հոգևորականներ, և Պրագայում բնակվող կինոռեժիսոր Հայկ Մարտիրոսյանը:

Օգոստոսի 8-ին, երկուշաբթի.— Մշակութային միևնույնության կրոնական գործերի նախագահ դոկտ. Հրուզան, ի պատիվ Հայոց Հայրապետի, կազմակերպում է ընդունելություն, բարեկամական ջերմ մթնոլորտում, որին մասնակցում են դոկտ. Պեննշը, դոկտ. Նովակը, Պրագայում սովետական դեսպանատան առաջին քարտուղար Իվաշչենկոն, տիկին Գրանա Լիբուշեն և այլ պաշտոնական անձինք:

Վեհափառ Հայրապետը և դոկտ. Հրուզան ճառեր են փոխանակում:

ՎԵՀԱՓԱՌԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԸ ԿԱՐԼՈՎԻ ՎԱՐԻ ԱՌՈՂՋԱՐԱՆՈՒՄ

Օգոստոսի 11-ին, հինգշաբթի.— Վեհափառ Հայրապետը ժամանում է Կարլովի Վարի՝ որոշ ժամանակով հանգստանալու և բուժումներ ընդունելու համար:

Ն. Ս. Օժոթյունը Կարլովի Վարիում մնում է մինչև սեպտեմբերի 3-ը:

Նույն այդ ժամանակաշրջանում Կարլովի Վարիում հանգստանում էին տեր և տիկին Արամ հաշատրյանները, տեր և տիկին Բարունակ Թովմասյանները, տեր և տիկին Ս. Քյուրբչյանները, Ս. Կարապետյանը և ուրիշներ: Վեհափառ Հայրապետի հրավերով Կարլովի Վարի է ժամանում նաև Արևմտյան Եվրոպայի հայրապետական պատվիրակ և Ֆրանսիայի հայոց առաջնորդ գեր. Տ. Սեբրովբե արքեպիսկոպոս Մանուկյանը՝ բուժման համար:

Սեպտեմբերի 3-ին, չաբաթ.— Վեհափառ Հայրապետը մեկնում է Կարլովի Վարիից Պրագա: Նույն օրը, միջօրեին, Զեխտսլովակիո օրթոդոքս եկեղեցու մետրոպոլիտ, Նորին Սրբազնություն Դորոթեյը ի պատիվ Վեհափառ Հայրապետի կազմակերպում է ճաշկերույթ, որին մասնակցում են նաև կրոնական գործերի նախագահի տեղակալ Կտրել Շենյոբը և այլ բարձրաստիճան հոգևորականներ:

Վեհափառ Հայրապետը, Դորոթեյ մետրոպոլիտը և Կտրել Շենյոբը ճառեր են փոխանակում:

Սեպտեմբերի 4-ին, կիրակի.— Վեհափառ Հայրապետը, ընկերակցությամբ Տ. Ներսես Ժ. վարդապետի, ժամանում է Մոսկվա: Շենյոբեմետոյի միջազգային օդակայանում Հայոց Հայրապետին դիմավորում են՝ Տ. Պրագե և պիսկոպոսը և ՍՍՀՄ Միևնույնների սովետին առընթեր կրոնական պաշտամունքների խորհրդի նախագահի տեղակալ Պ. Մուկարցևը:

ՎԵՀԱՓԱՌԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ՎԵՐԱԴԱՐՁԸ ՄԱՅՐ ԱԹՈՒ

Սեպտեմբերի 7-ին, հինգշաբթի.— Երեկոյան ժամը 6-ին, շուրջ հիսնօրյա բացակայությունից հետո, Մ. Աթոռ է վերադառնում Վեհափառ Հայրապետը:

Վեհափառ Հայրապետը առաջնորդվում է Մ. Տաճար, ուր լուսարարապետ Տ. Հայկազուն արքեպիսկոպոսը, հանուն միաբանության, բարի գալուստ է մաղթում Ն. Ս. Օժոթյան:

Վեհափառ Հայրապետը իր պատասխան խոսքում ողջունում է բոլորին և համառոտակի խոսում Վիեննա կատարած իր այցելության մասին և, օրհնելով միաբանության անդամներին, առաջնորդվում Վեհարան:

Բարի գալուստ մեր թանկագին Վեհափառ Հայրապետին: